

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4071/2022
28.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Зорице Булајић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Петровић адвокат из ..., против туженог ЈП „Комуналац“ из Бујановца, чији је пуномоћник Миодраг Крстић адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 8/2022 од 05.05.2022. године, исправљеној решењем тог суда Гж1 8/22 од 27.09.2022. године, на седници одржаној 28.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 8/2022 од 05.05.2022. године, исправљеној решењем Апелационог суда у Нишу Гж1 8/2022 од 27.09.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 8/2022 од 05.05.2022. године, исправљена решењем Апелационог суда у Нишу Гж1 8/2022 од 27.09.2022. године и пресуда Основног суда у Бујановцу П1 76/20 од 01.11.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име мање исплаћених накнада трошкова за топли оброк и регрес за коришћење годишњег одмора за период од 06.05.2016. до 06.05.2019. године исплати 218.522,30 динара укупно у појединачно означеним месечним износима са припадајућом законском затезном каматом и да му накнади трошкове парничног поступка.

Свака странка сноси своје трошкове поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П1 76/20 од 01.11.2021. године, обавезан је тужени да за период од 06.05.2016. до 06.05.2019. године накнади тужиоцу трошкове за топли оброк од 102.983,90 динара (став први изреке) и за регрес за коришћење годишњег одмора од 115.538,40 динара (став други изреке), оба у појединачним месечним износима наведеним у тим ставовима изреке са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка од 118.842,00 динара са законском затезном каматом.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 8/2022 од 05.05.2022. године, исправљеном решењем истог суда од 27.09.2022. године, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној (посебна ревизија), применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Посебна ревизија је, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23; у даљем тексту: ЗПП), изузетно правно средство које се због погрешне примене материјалног права може изјавити против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом. О дозвољености посебне ревизије одлучује Врховни суд, ценећи потребу одлучивања о том правном средству због разматрања правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначавања судске праксе или новог тумачења права.

Врховни суд је оценио да је ревизија туженог изузетно дозвољена, с обзиром на то да је у сличној чињеничној и правној ситуацији донето више пресуда којима је одбијен истоврсни тужбени захтев, због чега је одлучио као у првом ставу изреке, на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог по основу уговора број .. од 07.05.2015. године о уређењу међусобних односа из радног односа са запосленим, којим је предвиђено шта чини зараду, као и да је висина коефицијента тужиоца за обављени посао 1,80, који се множи са ценом рада за најједноставнији посао за месец у коме се врши обрачун зараде и да се исти примењује почев од 01.05.2015. године. Наведеним уговором чланом 7. тачка 5. и 6. уговорено је да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора - у висини одређеној Правилником о заради, накнади зараде и другим примањима у предузећу. Тужени је донео Правилник о изменама и допунама правилника о раду бр. 1814 од 05.04.2019. године, а оснивач је на исти дао сагласност број 2135 од 24.04.2019. године. Висина укупног потраживања тужиоца утврђена је вештачењем.

Према изнетој аргументацији нижестепених судова, у спорном периоду био је на снази ПКУ за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Србије којим је у члану 65. утврђено да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, а да се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада са припадајућим порезима и доприносима утврђује дневно најмање у износу од 250,00 динара, док је чланом 66. став 1. наведеног ПКУ предвиђено да запослени има право на регрес за коришћење годишњег одмора са припадајућим порезима и доприносима, најмање у висини 1/12 месечно од 75% просечно исплаћене зараде по запосленом. Интегрални део зараде су топли оброк и регрес у смислу члана 105. став 3. у вези са чланом 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду. Тужени има својство јавног предузећа чији је основач јединица локалне самоуправе, па је морао да поштује одредбе Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору, Закона о умањењу нето прихода лица у јавном сектору и Закона о привременом уређењу основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других

сталних примања код корисника јавних средстава. Правилником о заради, накнади зарада и других примања туженог од 06.04.2015. године прописано је да запослени имају право на исплату накнада на име регреса за коришћење годишњег одмора са припадајућим порезима и доприносима, најмање у висини 1/12 месечно 75% просечно исплаћене зараде по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку Републичког органа надлежног за статистику за претходну годину, односно регрес је регулисан на исти начин на који је регулисан и ПКУ за јавно предузеће у комуналној делатности на територији Републике Србије од 05.03.2015. године, с тим да тужиоцу исплата регреса није вршена у периоду из тужбеног захтева због лошег пословања туженог и увођења привремених мера од стране оснивача. Тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у складу са посебним колективним уговорима. Стога су као основане усвојили постављени тужбени захтев.

Овакво правно становиште нижестепених судова није правилно.

Према члану 3. ст. 1. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“, бр. 116/2014), платом се сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава, утврђене у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица и запосленог код корисника јавних средстава, утврђене у складу са законом који уређује плате у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. Чланом 4. тог закона прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања) којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и другог сталног примања код субјекта из члана 2. овог закона, донетог за време примене овог закона. Посебан колективни уговор за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије ступио је на снагу 26.03.2015. године, у време када је био на снази Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, бр. 116/2014) па су одредбе Посебног колективног уговора којима се зарада запослених повећава по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора ништаве (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца у овом делу одбијен, као неоснован.

С обзиром на изложено, Врховни суд је одлучио као у другом ставу изреке, применом чланова 416. става 1. ЗПП, док је о трошковима поступка одлучио применом члана 165. става 2. ЗПП као у трећем ставу изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**